

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 K. po leta 12 K. 3 mesece 6 K. — Naročbe brez doposlane naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.) Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 652.841.

Vojna na skrajnem Vztoku.

(Brzobjavne vesti.)

Japonci v Koreji.

LONDON 21. »Daily Telegraph« poroča iz Tokija od 17. t. m.: Vzhle mednarodnim naličjem so Japonci v severni Koreji prodrli naprej. Rusi so svoje vtrdbe zapustili, ter so bili, ko so prekorajili reko Tumen, potisnjeni proti severu, pri čemer so razdejali mostove. Kakor se zdi, ni sedaj več Rusov južno od reke Tumen.

Državna дума.

PARIZ 21. Listi, izvirni socialističnih se izjavljajo ugodno o uvedanju državne dume na Ruskem. V isti vidijo pot do ustavnega vladanja.

PETROGRAD 21. Tukajšnji listi izjavljajo svoje zadovoljstvo glede državne dume. Rubikon je prečrtačen; vendar je pričakovati še težavnega boja z birokratičnim redom.

»Peterburskija Vedomosti« menijo, da bodo konstitucionalisti, katerih je milijon, smatrali dan 19. avgusta kakor usodepolen dan, ki je uničil njihove iluzije.

List »Sia Otčestva« nasproti smatra ta dan za dan zmage ruskega naroda nad birokracijo, ki te umika korak za korakom. Od katerekoli strani se tudi presoja državno domo, njen sistematični pomen se ne more zanikati. Ako je bila nova ustanova vzlic temu vsprejeta, ne da bi zadovoljila in ne da bi bila prinesla čustvo olajšanja, je izlasti to v dejstvu, da bo trajalo še nadalje varuštvo nad narodom, da ni zavarovana osebnost varnost, da je puščeno novinarstvo pod cenzuro in da je svobodna beseda prepovedana.

»Rus« pravi: Ako bi bil vserrajšji manifest dovolil tudi svobodo tiska, tedaj bi bila ustanovljena zastava odkritosti in mnogo večje simpatije za novo državno ustanovo, katere zgodovinska vrednost je sicer neskončno velika, katere praktična vrednost se mora pa še le pokazati. Za pomirjenje duhov pa tudi ne služi okolnost, da je bilo sklicanje dume odloženo za pol leta. Šest mesecev trajajoči voilni boj zamore le postaviti v nevarnost zaželeno pomirjenje duhov. Odložitev bo imela za posledico, da se sestava proračuna za 1906 odtega razpravi državne dume.

»Novoje Vremja« piše: Po šablonski zapada ni ustanovitev državne dume nikaka konstitucija; vendar ni ista poslednja beseda. Sedanja reforma ne postavlja Rusije na nepremično steno, marveč odpre vsotvarjajoči delavnosti dežele nova obzorja in olajšuje ustvarjanje novih življenskih oblik, toda ne po določenih šabloni, ampak po svobodni vo-

litvi narodnega duha. Reforma daje ustrajajočim silam naroda široko polje ter mu dovoljuje, da spravi na površje svojo narodno individualnost in svoj genij in to ravno rabi posebna politična evolucija velikega naroda.

Mirovna pogajanja.

PARIZ 21. Kakor poroča »Matin« iz Pariza, je Witte na nekem razgovoru izjavil, da se ima predsedniku Rooseveltu mnogo zahvaliti, toda razlika menenja med Rusijo in Japonsko glede otoka Sahalina in vojne odškodnine je tako velika, da je vsako sporazumljenje nemogoče. Zahteve Japonske so se Witteju zlele za Rusijo razlajljive. Rusja noče glede teh zahtev pritrđiti nikakemu kompromisu. Od druge strani je neki japonski diplomat pripadajoč mirovni misliji irjavil, da Japonska od podanih pogojev nikakor ne odstopi. Prelom mirovaih pogajanj je zato neizogiben.

PARIZ 21. Tukajšnjemu »New York Herald« poročajo iz Portsmoutha, da je odpor proti razsodišču, ki naj bi rešilo še preporna vprašanje, postal manji. Po izjavah Witteja bo Rusija pripravljena pritrđiti v to, da se sestavi razsodišče.

PORTSMOUTH 21. Za gotovo se smatra, da je predsednik Roosevelt predlagal baronu Rosenu v glavni stvari razsodišče. Ni znano je-li predsednik Roosevelt predlagal to razsodišče, da odloči vse člene japonskih pogojev; toda smatra se verjetnim, da se razsodišču predloži vprašanje glede vojne odškodnine, ali pa tudi še vprašanje glede odstopa otoka Sahalina.

PARIZ 21. »Echo de Paris« prinaša dolgo poročilo o sredstvih Japonske, ki prihaja od osebe, ki sicer ne pripada oficijel. krogom, kije pa zelo dobro poučena. Poročilo, ki je bilo predloženo carju Nikolaju, hoče konstatovati, da je Japonska finančijelno izčrpljena in le posojila, ki jih najema, jej omogočujejo nadaljevanje vojne. Ta posojila so bila pa Japonski dana radi tega, ker se je mislilo, da plača Rusija vojno odškodnino. Ako se bo Rusija branila, da to stori, je na Japonski finančijelni polom gotov.

Dogodki na Ruskem.

VARŠAVA 21. Ko so včeraj s ojalni demokracije v neki v Moskovski ulici imeli tajno posvetovanje, so pršli redarji ter so aretovali 27 udeležiteljev. Elez teh je skušal ubežati preko strehe, od koder je na svoje zasledovalce 21-krat ustrelil. Nato se je poskušal usmrtiti, toda bil je tudi aretovan. Za danes so socijalni demokratje pri-

tili demonstracijo proti užazu glede državne dume in splošen štrajk.

VARŠAVA 21. Na viseljskih železnicaah je promet prekinjen. Mnogo tovarn miruje. Za jutri je pričakovati, da bo promet omejen tudi na železniški progi Varšava Dunaj ter da prične splošen štrajk v Varšavi, Lodzu in drugih mestih.

MITAVA 21. Nad vs. Kurlandijo je bilo proglašeno vojno stanje. Oblasti generalnega guvernerja so izročene poveljniku 20. armadnega zbora.

VARŠAVA 21. V Mlozinu pri Varšavi se je med kozaki in 80 moč močno četo teroristične bojne organizacije vršil boj, v katerem je bilo ubitih 10 teroristov.

Brzobjavne vesti.

Ministra Goluchowski in Gautsch v Išli.

IŠL 21. Po noči sta dospela semkaj minister vnanjih stvari grof Goluchowski v spremstvu sekijskega svetovalca barona Gagera in ministerski predsednik baron Gautsch v spremstvu ministerskega tajnika Ehrharta. Grof Goluchowski je bil vprejet od cesarja v avdienci danes ob 11. uri predpoludne.

IŠL 21. Avdienca ministra vnanjih stvari grofa Goluchowskega je trajala do 12. ure 45 min. Avdienca ministerskega predsednika Gautscha pa do 1 ure in pol. Oba ministra sta bila pri cesarju na obedu.

Vojni minister Pitreich.

DUNAJ 21. Državni vojni minister Pitreich je predpoludne došel semkaj iz Payerbacha.

Po atentatu na sultana.

CARIGRAD 21. Zasiłanje Jaurisa od strani preiskovalnega sodnika bo te dni dovršeno.

Baron Fejervary.

BUDIMPEŠTA 21. Ministerski predsednik Fejervary je danes predpoludne odpotoval v Išli.

Francozki parlament.

PARIZ 21. »Matin« poroča, da bosta zbornici sklicani početkom novembra, potem ko se predsednik L. ubet povrne s svojega potovanja na Špancjo.

Angleška eskadra na potovanju v baltiško morje.

ESBJERG (Jutland) 21. Angleška eskadra, namenjena v baltiško morje in sestojeca iz bojnih ladij, 7 križarjev in enega ruševalca torpedov, je danes opoludne dospela semkaj. Danes pride 23 torpedovk, ki pripadajo eskadri. Za prihodnje dni se

tvoja navada. Ali Gončinka ti je stara navihanka in kača, ki je tako tepče, kakoršnje si ti, ne more opehariti.

— Vidiš, mati, kako nevhaležna duša si ti. Jaz sem prilomastil k tebi z veliko novico, ki je nisem nikomur povedal poprej, ti pa me ekoro mečeš skozi vrata. Ali, prav mi bodi. Čemu sem se toliko brigal?! Je tu drugih ljudi, ki bi mi za vsako besedo moje novice dali rmen cekin. Z Bogom, mati Gončinka, pojdem potkrat na druga vrata.

Starka, sluteča, da bi vendar moglo biti nekaj resnice v besedah malopridneža, je zamomljala:

— No, počasi, neumnež! Kaj si se vnel kakor smrekovina? Da vidimo, ali govoriš resnico, ali si lažnjavec, ker vem, da znaš previjati jezik, na desno in na levo, pak more človek pri tebi prav lahko naleteti na kako laž. Najprej mi daj oni vrš s police, pa se okrepj. Vino je staro, vino je dobro, a ima čarobno moč. To ti pravim v naprej: pij, pa prekrižaj se trikrat. Paviša ni zamujal časa, snel vrš s police, potegnil silovito dvatrikrat, poknil z jezikom in rekel vzdahnilsi:

— Hej, majke, res dobra kapljica je to in človek občuti takoj čarobno moč, ker to

namerava na čast eskadri prirediti velike svečanosti.

Mirovna pogajanja.

OYSTERBAY 21. (Reuterjev biro) Kakor se sliš, si je predsednik Roosevelt, preden je pozval k sebi barona Rosea, zavaroval za svoj korak aktivno, toplo podporo Nemčije, Angležke in Francozke ter se je stivil v zvezo z japonskim cesarjem.

Dementi.

CARIGRAD 21. Govorice o mobilizaciji 3. zbora, ki so v Bolgariji provzročile vznemirjenje, so neosnovane.

Protest civilnih agentev.

CARIGRAD 21. Civilni agentje so ponovili svoje opomise glede postopanja komisije za ljudsko štetje; generalni inšpektor je izdal tozadevna svarila.

Krvavi spopadi med republikanci.

MADRID 21. Sinoči je na ustanovni seji nekega republikanskega društva v Almadari (pokrajina Valencia) prišlo do krvavega spopada z nasprotno stranko. Na neki spreved, v katerem so se nahajali pristaši istega, se je večkrat vstrelilo, valed česar je bilo poškodovanih mnogo oseb. Prišla je preiskava.

Angleški odposlanec v Tangerju.

TANGER 21. Angleški odposlanec Lowther je priredil v petek obed, na kateri je povabljen francosko in nemško odposlanstvo.

Iz Hrvatske.

Zagreb, 18. avg. 1905.

Zrak hrvatski diši po volitvah. Ako nas znaki ne varajo, imele bi se nove volitve v naš sabor izvesti v najkrajšem času in to že koncem oktobra in početkom novembra. Torej leto dni poprej nego mine saborska perijoda, ki jej bo konec še le v decembru 1906. Ena verzija pravi, da bi se imele volitve izvesti v ta namen, da ne pride vs bor sploh noben opozicionalec, katerim načinom bi sploh ne prišlo na tapet vprašanje priklopljenja Dalmacije. Druga verzija pravi zopet, da se bodo volitve vršile zato, ker hoče Khuen dobiti preko Tomašića same svoje mameluke sabor, ker se mu vsi sedanji člani večine ne zde dovolj sigurni in ker so nekateri od njih odločni nasprotniki Tomašićevi hofratski politiki. Naj sta ti verziji opravčeni in osnovani ali ne, to ne menja nič na stvari, kajti jedno je gotovo: da bodo volitve. To vest je prinesel »Obzor« iz povsem zanesljivega vira in je naglašal, da noben uradni dementi ne more proglasiti te vesti za neosnovano. In res: dosedaj niso

vince greje vse telo, pak ti je dobro in lepo, kakor da si v raj.

— A da, dragec moj, ni to čarobna moč, ampak to ti je tako-le: Ako je kdo pil od tega vina, a je potem govoril laž, zadene ga kap ravno v srce, da pogine na mestu. Rekši to je začela stara motriti malopridneža, da-li se ne izda s kako kretnjo, ker je vedela, da je mladi zapravljevec kraj vse svoje ničvrednosti vendar le praznoveren. Ali Paviša je ostal mirea in njegov obraz se ni spremenil nimalo, ampak rekel je šaljivo:

— Ne boj se, mati, vino ti je dobro, in drago mi je, da je priča resnice; jaz se ga ne bojim, kakor ne kapi v srce.

— Zadosti, je posegnila stara v besedo, pomizikovaje z očmi, sedaj govori, kaj veš!

— Ah, se je otrepel Paviša šaljivo, govori ti poprej, kaj daš?!

— E da, moder si ti; misliš-li, da bom kupovala mačka v vreči? Kako naj določim ceno, ko nisem še videla robe — je poglednjala stara.

(Pride še).

PODLISTEK.

278

Prokletstvo.

Izgodovinski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomić.

Prevel M. O.-Š.

XXXII.

Kakor dogovorjeno so Tvrđkovi odposlanci še ostali v Zagrebu ter so hodili v obiske k najuglednejim plemičem v Posavini in Podravini. In v svoje začenjenje so povsodi našli naklonjenih sre, ker sta že vsakogar ozlovoljala nered in krivičnost Šišmanove vlade. Angeliji je bilo da obupa. Neugasna želja in hrepenenje sta jo silila, da zapusti Zagreb, kakor ptico, zaprto v nizki kletki, hrepenenje po polni svobodi v zeleni log. Ali ni jej preostajalo drugega, nego potrpeti in čakati. Ko je bil Prišlin silovito navalil na Živanovo hišo in so se v istej vai preplašili kakor divji golobi, je bila pozabila Angelija, da se mora skrivati pred svetom, in je poletela na odprto okno, da bi videla, kaj je skalilo mir. Nikdo se ni oziral nanjo v tistem hrupu, ker so se očesa vseh upirala v Žvana in Grgo Prišlina, da bi videli, ka-

uradne novine niti skušale dementirati te vesti, torej moramo smatrati isto za resnično.

Istodobno z vestjo o volitvah prihajajo od vseh strani že sedaj vesti o volilnih nasilstvih in o korupciji. Tako izdajajo n. pr. okrajni predstojniki že sedaj najstrožje zapovedi vsem učiteljem svojega okraja, da morajo iti korporativno na volišče in glasovati za pristaša vladne stranke. Ako store tako, se jim obljublja povišanje zares borne plačice. V nasprotnem slučaju pak jim groze z odpuščenjem iz službe. Občinske uradnike silijo že sedaj, da podpisujejo neko ulogo brez datuma, v kateri prosijo za odpuščenje iz službe. Te uloge upotrebijo nasilniki, ako bi se občinski uradniki drznili glasovati za oporčijonskega kandidata. Torej sedaj že vežejo uradnike moralno, da bodo morali glasovati za vladu! Ako pomislimo, da je v vsaj Hrvatski, ki šteje dva in pol milijona prebivalcev, le 51.000 volilcev, in ako vemo, da je od teh 51.000 volilcev 30.000 uradniških glasov in da vsi ti uradniki morajo glasovati za vladu in proti svoji volji in svojemu prepričanju, potem nam bo jasno, da z ostalimi 21.000 glasov naša opozicija ne more izvajati zmage. Žalosten je ta volilni red, ko še le vsaki 50ti človek ima pravico glasu. Ob takih okoliščinah mogli bi že sedaj smatrati vsako borbo odlično, a vpešna borba bi mogla biti le tedaj, ako bi naši uradniki, ali vsaj dobra polovica njih (kakor delajo njihovi madžarski kolegi) glasovala z opozicijo. Sveda se pri nas ne dogaja kaj takega, kajti, kjer je uradništvo tako »streberko«, kakor je pri nas, ne more biti govora o podobnem koraku.

Zadnje dni se jako razširja verzija tudi o odstopu našega bana, Toše Pejaševiča. Ta verzija se dementira. A denimo tudi, da v tem slučaju dementi res odgovarja resnici, vendar dvomimo nekoliko, da bi bila ta vest popolnoma neosnovana. Ipak se nekaj pravi, pa bilo tudi v drugi formi. Ker stara stvar je, da je v »narodni« stranki nekaj nezadovoljstev, kakor je n. pr. Josipovich, ki je odkrit nasprotnik Tomašiču, in h kateremu (Josipovichu namreč) pride meseca septembra v obiske predsednik skupnega sabora v Budimpešti, košutovec Juszt. Ša stareja stvar pa je, da tudi med Tomašičem in Šumanovićem, bivšim podbanom, ne vladajo najboljši odnosi in mnogo luči utegne pasti v javnost, ko se te dni Šumanović povrne iz Karlovih var. Pa bodi kakor hoče, fakt je ta, da v današnji vladni stranki vlada razkol, da obstojita tam faktično dve stranki — Tomašičeva (avstrijska) in Josipovicheva (madžarska). Ta razkol pa se mora završiti jedino le: ali s padom Pejaševiča, ali uničenjem Tomašičeve klike. Mi bi le želeli, da se to zgodi čim prej.

»Gosudarstvennaja duma« v Rusiji.

Jedni so morda res nemilo presenečeni in iz poštenih namenov obžaljujejo, da veliki toli želja pričakovani dogodek ni prinesel narodu ruskemu vsega, kar so pričakovali. Drugi so ogorčeni, ker ni njim samim prinesel, česar bi hoteli za se na škodo Rusije in ruskega naroda! Ti paujejo, ker so sovratniki Rusije.

Nu, kdor resno sodi in res želi Rusiji srečnega razvoja — a to more le postopen, razvoj po etapah — ta nimilo presenečen, marveč vzradošen. Le sanječi, ali pa ljudje, ki bi hoteli Rusijo potopiti v neverne eksperimente, ker jo hočejo uničiti, bi hoteli, da se avtokratska, absolutna Rusija kar čez noč spremeni v konstitucionalno državo po vzoru zapadnih držav.

Osobito bi vse one, ki se ujedajo, ker nova ustava ne daje Rusiji vsega tege, kar bi oni zahtevali v svojem — liberalnem smislu, opozorili mi na naš današnji članek iz Hrvatske, iz katerega je razvidno, kako more tudi v konstitucionalnih državah vladati absolutna — birokracija. In Hrvatska je že davno ustavna država, dočim je Rusija storila že le prvi korak po poti do konstitucionalnega življenja. Saj tudi merodavni krogi v Rusiji in izlasti tudi car sam si gotovo ne misli to uredbo kakor petrifikat za vse večne čase. Saj pravi v svojem manifestu, da si pridržuje spopolnjevanje »gosudarstvennaja dume« ter obljublja, da v primernem momentu izda potrebne odredbe, ko bosta

čas in življenje zahtevala sprememb na korist države.

Glavno je, kar dela uvedenje »državne dume« epohalnim dogodkom, dejstvo, da je led prebit, da je zmagal princip reprezentativnega sistema in javne kontrole nad državno upravo. Tega je trebalo Rusiji najprej. Vse drugo pride — ker mora priti — s socialnim in gospodarskim razvojem in dviganjem vseobče osveščenosti. Mi se radujemo, ker je začetek storjen! Drugo pa bo rastlo naravno iz sebe. Sicer pa ima nova ruska ustava par določb, radi katerih bomo mi konstitucionalni Avstrijci le z zavidevanjem gledali tja v Rusijo. Na pr.: noben minister, noben uradnik — torej ljudje, ki so v odvisnosti od vlade, ne smejo biti izvoljeni v duma!! Ali pa: ministri bodo v Rusiji morali odgovarjati na interpelacije vsaj v enem mesecu, ali pa povedati vzroke, radi katerih ne morejo odgovoriti! A kako je pri nas? Leto dni, dve leti in tudi več mineva, predno se ekselencem izjubi, da odgovarjajo na interpelacije, ali pa tudi — nikoli!!

Splošno, jednaka, direktna, tajna volilna pravica! To so gotovo krasna gesla in vsakdo mora hrepeneti, da stopijo v praktično veljavo povsodi, kjer — so podane razmere za to. Kako si je možno misliti splošno in tajno volitev v Rusiji, če bi pa velika večina volilcev niti ne znała pisati!! Še pri nas, kjer imamo nad 40 let ustavno življenje, kako tiata pravica, da z glasovanjem v roki izražamo svojo voljo, ostaja le prepogosto povsem iluzorična!! Če bi v Rusiji danes uvedli splošno volilno pravico, kdo bi volil v resnici, kdo bi izkoriščal glas nevednega človeka?! Inteligent! Volili bi faktično svečeniki, bogataši, inteligenti v obče, in birokrati. Moč birokracije bi ostajala in žnjo tudi — korupcije. Prišlo bi pa to zlo, da bi bil lepi in plemeniti konstitucionalni princip kompromitiran in diskreditiran poprej, nego bi začel živeti.

Mnogokdo je — kakor rečeno — razočaran v svojih pričakovanjih, ker je pričakoval več, nego bi bilo za Rusijo koristno ob danh razmerah. Ali kdor želi Rusiji dobro, torej naravnega in logičnega razvoja, ta se mora le radovati, ker mu je carjev manifest prinesel dokaz, ki izključuje vsaki dvom: da ima namreč car resno in trdno voljo dovažati ruski narod do napredka in rusko državo do prenosne po zahtevah časa in v smeri svobode.

Mirovna konferenca.

Vse je pri kraju! Ugasnila je vsaka iskrica nade. To je smisel najnovejših vesti iz Portsmoutha. Poročevalec parizkega »Matina« javlja, da je sam šel iz ust Witteja, da sporazumljenje glede dveh glavnih vprašanj — vojne odškodnine in otoka Sahalina — ni možno. Rusija ne more privoliti v te dve japonski zahtevi, a Japonci izjavljajo, da ne odnehajo absolutno, kakor tudi absolutno odklanjajo misel, da bi s rusko japonski spor predložil posebnemu razsodišču. Na zaključku gori omenjenega razgovora je rekel Witte:

»Pravim vam, da ni nikake nade več. Vse je pri kraju. Po mojem odhodu iz Rusije je ruski narod postal bolj patrijotičen, nego kdaj. On je kompakten v odporu, kakor sem jaz odklonil zahteve Japoncev. Rusije ne pripravim nobena stvar do tega, da bi odnehala v glavnih vprašanjih. Kar zahtevajo Japonci, je neznesljivo. Na vsem svetu ga ni krsja, kjer ne bi smatrali japonskih zahtev kakor krivične in žaljive.

Ruski odposlanci se baje že pripravljajo na odhod. Witte se povrne v Rusijo baje že prihodnji teden. Do sklepa miru ni pršice. Ali Witte je dosegel menda neki drugi veliki namen, ki utegne biti neizmerne važnosti za nadaljnji razvoj rusko-japonskega konflikta. Nasproti poročevalcu »Matina« se je izjavila neka odlična ameriška oseba: Če Witte ne odneha od tu mirovne pogodbe, pak odneha veliko simpatijo in globoko spoštovanje Amerikanov. On ostavi tu izborni utis in njegova zasluga je, da se je občutno spremenilo čustvovanje velicega naroda, ki je prijatelj Japoncev in je bil doslej kolikor tolko rusofobski. Njegov perfektni takt, njegova izborna uljudnost si je pridobila srca vseh onih, ki so mu prišli blizu. Z druge strani morem zaključiti, da vse to, kar je tu Rusija pridobila, je Japonska izgubila!

Tu imate potrjeno, kar je rekel naš »Adriaticus« v članku minole nedelje: car je dobro vedel, koga je poslal v Ameriko.

Dogodki na Ogrskem.

Proti avstrijski himni na Ogrskem.

Iz Budimpešte javljajo, da je mesto Szegedin izdalo na vse municipije okrožnico, v kateri jih pozivlja, naj protestujejo proti avstrijski himni. Okrožnica pravi, da je Ogrska avtonomna država, neodvisna, in da je torej sviranje himne inozemske države povodom uradnih svečanosti žaljenje neodvisnosti ogrske države, ne glede na dejstvo, da himna spominja Madjare na absolutistično vlado. Zato se municipiji vabijo, naj se upro proti temu, da se avstrijska himna svira med verskimi obredi, procesijami in ob prilikah drugih svečanosti.

Demonstracije v Debreczinu povodom cesarjevega rojstnega dne.

Iz Debreczina javljajo, da je tamonjni viši rabin v svoji propovedi povodom cesarjevega rojstnega dne rekel, da bi cesar moral imeti boljših svetovalcev. V tamonjni katoliški cerkvi je došlo do demonstracij, ker so se vojaki povodom cesarjevega rojstnega dne udeležili službe božje. Očinstvo je demonstrativno zapustilo cerkev.

Drobne politične vesti.

Shod zemstev. Iz Moskve javljajo, da je ukljub prepovedi guvernerja sklenil permanentni odbor zemstev, da se bo koncem avgusta vršil tamkaj shod vseh ruskih zemstev in občin iz vse Rusije.

Ojačenja za nemško vztočno Afriko. Iz Kiela poročajo, da je bila mobilizirana pehota mornarice, ki se pođa v nemško vztočno Afriko. Vsak batalijon da tri častnike in 80 mož za ekspedicijski zbor. Vse zbor pride v Trst, kjer se ukrea za Afriko dne 28. t. m.

Indijski podkralj podal ostavko. Iz Londona poročajo, da je indijski podkralj lord Curzon podal ostavko.

Domače vesti.

»Slava Prešernu!« — Knjižica »Slava Prešernu!«, ki jo je spisal povodom odkritja Prešernovega spomenika g. E. Gangl, je izšla. Naroča se pri »Društvu slovenskih književnikov in časnika« v Ljubljani. Kakor smo že omenili, stane mihko vezani izvod te knjižice 60 stot., po pošti 5 stot. več; ako se naroči skupaj 50 knjižic, stane izvod 50 stot., ako se jih pa vzame skupaj 100, stane izvod samo 40 stot. Elegantno, v originalne platne vezana pa stane knjiga 1 K 10 stot., po pošti 10 stot. več. Naročnina naj se pošilja naprej, da se prihrani ekspedicijski nepotrebnih stost. Kdor naroči najmanj 50 izvodov skupaj, se dopušljejo poštarne proste. Nadejati se je, da vsi krajni šolski sveti na Kranjskem, slovenskem Štajerskem, Primorskem in Koroškem store svojo narodno dolžnost in naroče primerno število te knjižice, da razdele isto med šolsko mladino. V tem oziru apelujemo na našo rodoljubno učiteljsko, da poskrbi vse potrebno. Knjižica je že predložena dežel. šolskemu svetu v odobrenje in ni dvoma, da že v najkrajšem času izide uradni odlok, s katerim se krajnim šolskim svetom priporoči ta knjiga v nakup. C. kr. mestni šolski svet ljubljanski je že sklenil, da nakupi okoli 2000 izvodov, da se razdele med šolsko mladino. Isto so storili tudi že nekateri drugi krajni šolski sveti. Ker se je natisnilo samo 5000 izvodov, nemara zaloga skoro poide; zato pozivljamo vse one rodoljube, ki si hočejo knjigo nabaviti, da to čim prej store, ker se sicer lahko prigodi, da ne dobe knjige, ki nemara ne izide v drugem natisu. Prosimo torej vnovič vse krajne šolske svete, korporacije, društva in posamičnike, ki si nameravajo naročiti knjigo, da to nemudoma store, predno poide zaloga! Kakor smo že gori navedli, sprejema vsa naročila »Društvo slovenskih književnikov in časnika« v Ljubljani.

Pomagalo je! Pred kratkem smo v našem listu šbali neke nedostatke na tele forski centrali glede občevaranja se strankami, ki se poslužujejo s centralo slovenskega jezika. Stranke, ki so nam takrat sporočile svoje pritožbe radi teh nedostatkov, nam javljajo sedaj, da so ti nedostatkni skoro popolnoma odpravljeni in da je sedaj občevaranje v slovenskem jeziku s centralo možno brez težav in zamude.

Izrekamo tu javno gospodu poštnemu ravnatelju svoje priznanje, da je našo pritožbo uvaževal in tako hitro odpravil grajana pomanjkanje.

Konsorelj jestvinčarjev je imel minolo sredo svoj občni zbor. Kakor smo že omenili v eni naših izdaj, se slovenski trgovci in tudi mnogo italijanskih niso vdeležili tega zborovanja. Prvi radi tega ne, ker jih ta konsorelj, ki bi moral biti neka zakonita opora imenovanega sloja, sistematično prezira in žali; drugi pa ne, ker uvidevajo, da je konsorelj tudi zanje nepotreben, celo škodljiv. Naj ga že hvali, ali, bolje rečeno, naj se kolikor jim drago, hvalijo po gotovih tržakih listih, vendar ve to sleherni človek, ki je količkaj prešinjen s trgovskimi principi, da trgovina mora biti svobodna obrt. Vsakdo mora biti sam svoj gospodar, vsakdo naj sme kupovati, kjer hoče in kakor hoče! Ne pa, da bi bil navezan na neko novo institucijo, na kak ve ik »konsum«, proti kateremu sistemu se dandanes vse bori. Razun tega pa mora biti v takem trgovskem socializmu prava edinstvenost in enakopravnost, vsak mora imeti svoje in enake pravice! Tega pa nam Slovencem nekateri gospodje niso hoteli priznati, dasi je naš večina ali vsaj polovica (seveda mnogo zaspanih). Če bi bil ta konsorelj nastal na splošno željo italijanske večine in po potrebi, bi se mi re protivili, če bi našemu jeziku ne bili odkazali posebnih pravic. Kajti mi bi bili takorekoč po potrebi primorani v pristopanje. Ker pa ima ta stvar drug značaj in smo bili na podlagi avstr. obrtaega reda primorani vstopiti, imamo pa tudi pravico, in smo tudi moralno prisiljeni v zahtevo, da se vpočeva naš jezik. Če jim pa to ni prav, pa še naših prispevkov naj ne pobirajo! Mi ne potrebujemo konsorecija in ga tudi zahtevali nismo, ker nimamo drugega od njega, nego, da moramo plačevati in riskirati, da bomo eventualno morali še dokladati. Tega menenja so tudi naši italijanski kolegi in le malo je onih, ki se ogrevajo za konsorecij. Ti pa vedo tudi: zakaj?!!

Mi se nismo hoteli vdeležiti občnega zbora, kjer vlada malo da ne nekako nasilstvo in kjer človek nima drugega nego jezo, če se vdeležuje. Radi tega smo že davno obvestili svoje somišljenike naj niti blizu ne gredo.

Vzlie temu pa so čutili naši italijanski in poitalijanski kolegi potrebo, da so vse to perilo spravili v nam najneprijaznejši italijanski list, ki v svoji nedoslednosti: tolče po glavi najnavadnejše trgovske principe, četudi jih je prejšnji dan branil. V temu listu so nas naši ljubi kolegi napadli in nas predstavljali občinstvu na jako čuden način. Da, b'atili so nas, kakor bi mi delali razkol in zgago, ko zahtevamo vendar edino le svoje pravice. Ako nam jih nečete dati, dobro! To je stvar kulance in — pameti! Že pridejo še drugi časi. Pride par Nemcev, pa pojde Vaša »sveta italijanska stvar« k vragu! In potem boste pa mirni in tihi in iskali boste zavaznikov tam, kjer imate sedaj — po lastni krivdi — same sovražnike. Način pa, s katerim so ti gospodje nastopili, je ves drugačen, samo kolegialen ni. Iskati pomoči pri poulični javnosti, kričati na pomoč: pattuglia, izdajati svoje kolege in jih kazati občinstvu: »vidite jih agitatorje« — to pa je, po naših nazorih, vsaj jako umazano.

(Zvršetak pride).

Goriško šolsko vprašanje. Iz Gorice smo prejeli:

Veseli nas slovenske roditelje v Gorici, je gosp. dopienk šolnik v cenjeni »Edinosti« od dne 18. t. m. sprožil misel, ki naj bi povspela rešitev važnega vprašanja slovenske ljudske šole v Gorici, ki je res unicum: šola brez učencev.

Hvaležni smo mu tudi za razne k risne mighlaje. Le z nasvetom, da naj vpišemo vse svoje otroke v šolo Podturnom, ali vsaj one, ki so v bližini, se ne moremo sprijazniti nikakor. Dali so nam tak o šolo, in tam, kjer je v bližini najmanjše za šolo godnih otrok, torej tam, kjer so vedeli že v naprej, da goriški Slovenci ne morejo pošiljati svojih otrok v tako šolo.

Ker smo slovenski roditelji v Gorici prepričani, da naši narodni nasprotniki tudi v prihodnje ostanejo trdovratni in da nam tudi vlada ne pojde na roko, nam ne preostaja drugega, nego da se obrnemo po svojih z. stopnikih do slovenskih deželnih poslancev s pozivom, da nam izposlujejo slo-

vensko javno šolo na primer-
nem mestu. A če bi kompetentni faktorji
ne morejo ali ne želijo ugoditi temu, naj go-
riška občina daje »Šolskemu
domu« primerno odškodnino.
Le energično nastopanje slovenskih deželnih
poslancev nas more dovesti do tega, kar nam
gre po bojem in človeškem zakonu. Vsa
druga pota, vse dobrohotni nasveti nas ne
dovejejo do cilja. Brez boja ni zmage!

H.
v imenu mnogih roditeljev.
Smrtna kosa. V Sežani je dne 17. t.
m. umrla gospa Andrejina Gurrech roj. Bel-
len, soproga umirovljenega načelnika postaje
g. Alojzija Gurrech.

**C. kr. viša učilnica za vinarstvo in
sadjarstvo v Klosterneuburgu.** S početkom
šolskega leta 1905/1906. so razpisani na tej
učilnici 3 stipendiji o. kr. ministerstva za
poljedelstvo po 500 K. Prošnje je uložiti
najdalje do 30. septembra na ravateljstvu
rečenega zavoda. Prošitelji morajo dokazati,
da so absolvirali IV. razred gimnazije ali
realke, ali vsaj meščansko šolo z najmanjše
»dobrim uspehom« in da so dovršili 16. leto
ali da je dovrše v solarnem letu vsprejema.
Nadalje morajo predložiti izjavo o čisti ozi-
varuha glede plačevanja stroškov za vzdrž-
vanje med črso učenja in stroškov pouka.
Prošitelji morajo polžiti vsprejemni izpit,
ako niso predložili spričevala o drugem se-
mestru 4. razreda gimnazije ali realke s
povprečno vsaj »zadovoljivimi« ocenami.
Če prošilec ni pravno prestopil iz katerega
drugega zavoda, mora dokazati tudi svoje
neoporečno vedenje. Slednjič mora biti pro-
šilec vsaj toliko, da more z razumom sle-
diti pouku. Vsprejemni izpiti za leto 1905 do
1906 se bodo vršili od 14. do 16. septembra.
Vsprejemanje v II. in III. tečaj se bo vr-
šilo dne 18. septembra.

Kava se podražila. Danajska »Zeit-
ung« (kakor pravi) iz zanesljivega vira, da
se kava podražila in to za 40 stotink po ki-
logramu, a izlasti da se podražila nižje vrste.
Razlog temu da je ta, da trgovci sirove
kave pri teh slabših vrstah že zdavno nič
ne zaslužijo, ali do sedaj se niso mogli odlo-
čiti, da povišajo kavi ceno. Kava bi se imela
podražiti že v 14 dneh.

Svoji k svojim! Te lepe devize se po-
služuje tudi hrvatska zavarovalna družba
»Croatia« v Zagrebu v svojih poslovnih
oglaš po slovenskih novinah v Trstu in v
člajstaniji sploh ter apelira na Slovence v
Trstu, na Goriškem, v Istri, Kranjski, na
spodnjem Štajerskem in na Korčulskem, da bi
svoje hiše in blago zavarovali pri družbi
»Croatia«.

Nu, kakor čujemo iz verodostojnega
vira, je to hrvatsko društvo »Croatia« po-
venilo svoje pravno zastopanje italijanskemu
odvetniku v Trstu, g. Ubaldo Fillinichu.
Mari »Croatia« ne ve, da je v Trstu slo-
venskih in tudi hrvatsko-srbskih odvetnikov?
Ta korak »Croatie« je pravi trgovinski ab-
surd in prava politična netaktnost. Tega se
»Croatia« nikakor ne more odpustiti.

A kaj bi rekla »Croatia«, ako bi nje
dosedajni slovenski zavarovalci v Trstu in v
slovenskih čislajstanijskih krajih odstopili od
nje in se zavarovali pri drugi slovenski za-
varovalni družbi?! Kaj bi rekla »Croatia«,
ako Slovani sploh ne bi se menili zanjo?!!
»Svoji k svojim!«

Pozor slov. kolesarji v Trstu! Ker
je v Trstu splošno zanimanje za odkritje
Prešernovega spomenika, ki se bo vrnilo dne
10. septembra t. l. v Ljubljani, zavzelo se je
že precejšnje število tukajšnjih slov. kolesar-
jev, da bi ta dea pohiteli v Ljubljano s ko-
lesi. Da pa se določi in dogovori potrebno,
potviljajo se vsi oni, ki se zanimajo za tak
izlet v Ljubljano, da se zbere dne 25. t. m.
v trgovski kavarni, kjer bi se določila ura
za odhod ter tudi druge podrobnosti.
Slov. kolesarji na svidenje torej!

Porotne razprave v Gorici se prično
dne 12. septembra t. l. ter bodo trajale več
dne.

Mons. Pavel Uredniček župnik e. in
kr. vojte morarica v Puli je bil od papeža
odlikovan s prelatsko častjo s pontifikalnimi
oblačili.

Novo mestno hišo so dne 18. t. m.
otvorili v Novem mestu. V stavbi, ki je
stala 70.000 kron, bo nameščena tudi mestna
hranilnica.

Imenovanje v policijski stroki. Kom-
isarja tržaške policije Viljem Kunerth in

Friderik Wlatnigg sta bila imenovana višima
policijskima komisarjema.

C. in kr. poletna eskadra je včeraj
ob 8. uri zjutraj odplula iz našega prišta-
nišča.

Zopet solničarica. Včeraj popoldne
okolu 5. ure je pal na tla mej delom v svo-
bodni luki 42 letni težak Peter Bončin. To-
variši njegovi, videči ga nezvestnega, so
dali pozvati zdravnika se zdravniške postaje,
ki je konstatoval, da je bil Bončin zadet po
solničarici. Podelil mu je najnujnejšo pomoč
in ga dal potem odvesti na njegovo stanova-
nje, ki je v ulici Pondares št. 6.

Dva samomora. Dva obešenca. Gozlni
čuvaj pri »loven« Ivan Štilan, je predvče-
rašnjem popoldne ob 5. uri našel za stre-
liščem na nekem drevesu obešenega človeka.
Obvestil je telefoničnim putem policijski ko-
misarijat v ulici Luigi Ricci, odkoder je šel
na lice mesta policijski kancelist Predavč.
Štilan je bil že sam prerezal vrv, na kateri
je visel obešenec. A to ni pomagalo nič, ker
je bil oni človek že mrtev. Policijski kance-
list je dal obešencu preiskati žepa in pri tej
preiskavi so našli delavsko kajžico, iz kate-
re so konstatovali, da je bil samomorilec
29 letni dainar Ivan Milovac, doma iz Sta-
rega grada v Dalmaciji.

Sodi se, da je obešenec visel tam cela
dva dneva. Truplo samomorilčevega je bilo
prenešeno v mrtvašnico pri sv. Justu.

A ta ni bil jedini obešenec samomorilec,
ki so ga našli predvčerašnjem. I tega dne
zjutraj ob 6. uri so našli visečega pod želez-
niškim mostom na istrske cesti nekakega člo-
veka, o katerem se ni vedelo, kdo in od
kod da je. Tudi tega samomorilčevega truplo je
bilo pranešeno v mrtvašnico pri sv. Justu,
kjer je nekdo včeraj predpoludne spoznal v
mrliču 52 letnega mehanika Ivana Piva,
doma iz Gradiške.

Požar. Predsinočnjim ob 2. uri po po-
ludni so bili gasilci obveščeni, da gori v
prodajalnici jestvin gospoda Mahne v ulici
di Crosada št. 12. Gasilci so šli takoj gasit,
kar se jim je posrečilo še le po dolgem in
trudolnem delu in potem, ko je ogenj na-
pravil za 10.000 K škodo. Gospod Mahne je
bil zavarovan.

Koledar in vreme. Danes: Simforijan, mu-
čenec; Ostrvoji; Moma. Jutri: Filip Benicij, spozna-
valec; Semir; Milša. Temperatura: ob 2. uri po-
ludne + 30° Celsius. Vreme: lepo.

Društvene vesti in zabave.

Pevke in pevel društva »Kolo« so
vabljeni, da prav gotovo pridejo jutri, dne
23. t. m. k pevskim vajam, ker so treba
pogovoriti o važnih stvareh.

Odbor.
»Zavarovalnica za govejo živino in
pevsko društvo »Zvon« na Opčinah pri-
redila dne 3. septembra t. l. skupno veselje
s petjem, igro, tombolo in plesom. Podrobnosti
pozneje.

Razne vesti.

Novo francoske mitraljeze. Pariški list
»Petit Parisien« javlja, da so bile v tovarni
za orožje v Saint Etienne izdelane nove mi-
traljeze, ki nosijo 5000 metrov na daleč
ter zmorejo izstreljati v sekundi 300 kro-
gel. Prvi poskusi se pa niso dobro ob-
nesli.

Grozen orkan na Maršalskih otokih. Iz
Sidneya v Avstraliji so brzojavili ob 17. t.
m.: Semkaj so do pele podrobnosti o stra-
šnem orkanu, ki je dne 30. junija divjal na
Maršalskih otokih. Po teh vestih je bil otok
Jahiti povsem opustošen. Ko se je orkan
pomiril, so moraki valovi preplavili otok ter
odplavili žnjega vae, kar je bilo živoga.
Poginilo je mnogo ljudi, a med njimi
samo en Evropejec, ki je bil slučajno na
otoku.

Šah in špargeljni. Povodom sedanjega
potovanja perzijskega šaha po Evropi, spo-
minja pariški »Goulois« na neko mišno pri-
povedko, ki je pred leti krožila o Naur-eddinu,
čestu sedaj vladajočega šaha, ki je bil v
mnogih stvareh originalen človek. Ko je
Naur-eddin prvkrat potoval po Evropi, se
je nekoliko dni mudil tudi v Londonu. O
tej priliki je tedanji prestolonaslednik in
sedaj angleški kralj Edward VII. šahu na
čast priredil svetčan obed. Med drugimi
jedmi so prišli na mizo tudi špargeljni. Šah,
ki ni še nikdar videl te povrtnine, je bil v
zadregi, ker ni vedel, kako treba isto jesti.
Konečno se je odločil: vzel je prvi špargel,

mu odgrizel glavo in — je ostanek zagaal
po dvorani! Med vsemi gosti je nastalo valed
tega veliko osupnenje. Valeški prince je pa
ostal popolaoma hladnokrvn: z enim pogle-
dom je pregledal ves kritični položaj ter je
sklenil, da na vsak način obvaruje čast svo-
jega gosta iz jutrove dežele, da ne bo isti
izpostavljen blamazi. Popolaoma mirno, kakor
da bi bila to stara navada, kako da se je
špargeljne, je tudi on odgrizel glavo ter je
ostanek virgel na pod. Sedaj so morali tudi
gostje storiti, kakor je et ril njihov domačin.
Lahko si je misliti, kako da so bili služab-
niki presenečeni, ko so prišli v dvorano ter
videli, kako ostanki špargljev letajo po
zraku.

Trgovina.

Borzna poročila dne 21. avgusta
Tržaška borza.
Napoleon K 19.10 - 19.12 - angleške lire K ---
do ---, London kratak termin K 540 ---240.15
Francija K 95.32 1/2 - 95.40 Italija K 95.35 - 95.45
italijanski bankovci K ---, Nemčija K
117.40 - 117.40, nemški bankovci ---
avstrijska ednota renta K 100.45 109.70 ogrsk-
krona renta K 96.55 - 97.00 italijanska renta
---, kreditne akcije K 669 --- 671.
državne železnice K 676 --- 678, ---
91 - 93, Lloydove akcije 740 --- 744.
Srečke: Tisa K 331.75 - 35.75 Kredit K 476 ---
do 483 - Bodenkredit 1880 K 312 - 310. ---
denkredit 1889 K 302 - 310 - Turške K 140.50
do 142 - Srbske --- do ---

Dunajska borza ob 2. uri pop.
predvčeraj danes
Državni dolg v papirju 101.25 101.35
" srebru 101.25 101.25
Avstrijska renta v zlatu 119.55 119.40
" kronah 4% 100.60 101.60
Avst. invest. sk. renta 3 1/2 % 92.90 92.90
Ogrska renta v zlatu 4% 115.50 115.65
" " kronah 4% 96.65 96.60
" " 3 1/2 % 87.40 87.40
Akcijske nacionalne banke 1633. --- 1634. ---
Kreditne akcije 667.75 669.50
London, 10 Latr. 239.92 239.95
100 državnih mark 117.27 117.25
20 mark 23.44 23.45
20 frankov 19.09 19.09
100 ital. lir 95.45 95.35
Cesarski cekini 11.30 11.36

Pariška in londonska borza.
Pariz. (Sklep.) - Francoska renta 93.65,
italijanska renta ---, španski exterior 91.50,
akcije otomanske banke 594 ---, Menjice na London
251.65.
Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne želez-
nice 725 --- Lombardi --- unifi. cirana turška renta 91.25
avstrijska renta 101.90, ogrska 4% 92.90
97.75, Landerba. 491 --- turške sreč e
132.75 pariska banka 145.9, italijanske unifi-
kacionale akcije ---, akc. e 1800 Tinto 16.95. Trdna.
London. (Sklep.) Konsoolid. 100 --- 100%
Lombardi 3 1/2 % srebr. 28 --- španska renta 104 1/2
hijanska renta 1 1/2 % tržni diskont ---, ---
Lunaju ---, Mirna ---

Tržaška poročila 21. avgusta
Budimpešta. Pšenica za kt. K 15.91 d.
K 15.96; rž za okt. K 12.91 do K 13. ---; oves za okt.
od K 12.08 do 12.10, koruza za avg. K 6.72 do K 16.74.
Pšenica: ponudi e in povpraševanje s ednje, ten-
denca vzdržana. Prodaja 35.000 met. stotov, nespre-
menjeno. Koruza in oves trdno. Druga žita nespreme-
njeno. Vreme: dež.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good av-
rage za okt. mesec po 50 kg 48 1/2. fra. za d e
49. ---. Stalno.

New-York. (Ovo ...) Kava Rio de Jan-
eiro za okt. mesec po 50 kg 48 1/2. fra. za d e
49. ---. Stalno, nespremenjeno do 5 st. nižje. Prodaja:
11.000 vrel.

Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos ---
average za september 39 1/2 za dec. 40. ---, za marec
40. 1/2, za maj 41 1/2. --- Stalno. --- Kava Rio de
Jan. 40 1/2 - 41, navadna renta 42 - 44. ---
dole --- 45 - 46.

Hamburg. (Sklep) Sladkor za avgust 19 ---
za september 18.65, za oktober 18.35, za november
18. ---, za decemb. 18.10. Mirno. Vreme: lepo.

Sladkor tuzemski Centrifugal 5 promu. slad.
K 74 --- do 7 ---, za maj-avgust K 71 --- do 7.50
C nassé in Melisil promptno K 74 - 75, za juli-
avgust K 74 --- do 75 ---.

London. Sladkor iz repe surov 9 1/2 18 1/2.

Mlačno.
Pariz. Rž za tekoči mesec 15.50 rž za
sept. 15.50 za sept.-december 15.50. za nov.-febru-
var 15.50 mir. ---, ---
sec 22.80, za sept. 22.55 za september-december
22.80 za nov.-februar 23. --- (m'ac'o). Moka za ---
koči mesec 29.65 za sept. 29.75 za sept.-december
30. ---, za nov.-februar 30.45 (m'ac'o). --- Raniš
olje za tekoči mesec 48 1/2 za s'pt. 48 ---
za september-december 48. --- za januar - april 48. 1/2
(mirno). Špirit za tekoči mesec 5) --- za s'pt. 46. 1/2
za september - december 43. 1/2, za januar-april 37. 1/2
stalo). --- Sladkor surov 85 --- nov. 22 1/2 - 22. 1/2
(mirno) bel za tekoči mesec 26 --- za sept. 26 1/2
oktober-januar 26 1/2, za januar-april 27 1/2, (mirno)
radninar 63. --- 63. 1/2 Vreme: oblačno.

Naznanilo.

Opozarjam slavno občinstvo, kakor tudi
vse prijatelje in znance, da odprem z dnem
24. avgusta t. l. v ul. Gioachino Rossini št 24
(zraven cerkve sv. Antona novega) z najmo-
dernijem angleškim blagom kakor tudi z vsemi
v krojaško stroko spadajočimi potrebščinami
bogato preskrbljeno

krojačnico.

Priporočam se slavnemu občinstvu za obil-
en obisk ter zagotavljam, da bode postrežba
vedno točna, delo solidno in dobro.
Z odličnim spoštovanjem

Avugst Štular.

Alojzij Galberti
Naslednik: Fr. Hitty
TRST ul. Barriera vecchia št 13.
Zaloga tu- in inozemskega
blaga za moške obleke
Perilo. Platenina. Zefir.
Perkal.
Izbor drobnarij.
Sprejema naročbe za obleke.

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa št. 52. A (lastna hiša).
ZALOGA:
PIAZZA ROSARIO (šolsko poslopje).
Cene, da se ni bati nobene konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po
posebnih načrtih.
Iustrovan cenik brezplačno in franko

Mizarska zadruga v Gorici (Solkan)
tovarna pohištva s strojevnim obratom
priporoča slavnemu občinstvu svojo
zalogo pohištva
prej ANTON ČERNIGOJ
via dei Rettori št. 1 (Rosario) - v Trstu - tik cerkve Sv. Petra v hiši Marenzi
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Pohištvo izdeluje se solidno, trpežno in lično, in sicer samo iz lesa, posušenega
v tovarniški sušilnici s temperaturo 60 stopinj.
Vsaka konkurenca je izključena. Album pohištva pošlja se brezplačno.
Prodaja se tudi na mesečne obroke.
Zastopstva v: TRSTU, ŠPLJITU in ALEKSANDRIJI (ORJENT).

Jan Macák
c. kr. višji nadzornik evidence zemljarskega katastra v pokoju, vitez Franc-
Jožefovega reda itd.
v četrtku, dne 17. avgusta 1905. ob 10. uri dopoldne v Gradu mirno v
Gospodu zaspal.
Zemski os. anki nepozabnega pokojnika se bodo danes ob 5. uri popo-
ludne blagoslovili v tukajšnji mrtvašnici ter se potem prepeljejo v Trst, kjer
bo v torek, dne 22. avg. 1905 ob 10. uri dopol. pogreb od kolodvora
južne železnice na pokopališče pri Sv. Ani.
V GRADCU, dne 19. avgusta 1905.
Posebna obvestila se ne razpošiljajo.

Vzavarovalni stroki več let delujoči potovalec se sprejme. — Plača po dogovoru. — Naslov iz prijavnosti pri uredništvu lista

Najbolje vinske stiskalnice in nastilnice se dobivajo pri Živie i dr., trgovinska ulica št. 2.

10.000 hektolitrov vinskih sodov v vsaki velikosti od 5—70 hektolitrov prodaja po jako zmernih cenah tvrdka Alex. Breyer i sinovi, Križevac.

„Ne kliči vraga!“ Izvirna šaloigra v enem dejanju je ravno kar izšla, ter se v dobiva po 50 st., po pošti 10 st. več, pri pisatelju in založniku **Jaki Štoka**, Trst, ulica Giorgio Galatti 1-g

Zastopniki v vseh mestih Primorske se sprejmejo za prodajanje neke popolnoma nove priprave za prižigat, smodke in pipe. To je v resnici neka jako priprava, koje se je v nekoliko tednih prodalo samo v Nemčiji nad 1 milijon. Samo resni p. nudniki naj se javijo pod „N. O.“ 4544 na **Rudolf Mosse** — Frankfurt a. Main (Nemčija).

Sprejme se na stanovanje in hrano solo obiskujočega dijaka v ul. Fontana. Naslov pove »Edinost«.

Razpis.

Za Vilharjev spomenik v Postojni se razpisuje kamenoseksko delo. Rabilo se bo približno 14 m³ kraškega kamena, ki se na prostem dobro vzdrži. Natančne podatke o podstavku, obliki in velikosti kamena daje akademski kipar g. Al. Repič na Vrhopolju pri Vipavi, kateri ima tudi pomožni model spomenika.

Pismene ponudbe naj se pošljejo do 8. sept. t. l. odboru za Vilharjev spomenik v Postojni, kjer dobé ponudniki načrt spomenika in druga potrebna pojasnila.

Notranjski odbor za Vilharjev spomenik.

V Postojni, 19. avg. 1905.

Fotografični atelir

pri Sv. Jakobu, ul. Gius. Caprin 28 (prej ulica del Rivo)

izdeluje vsakovrstne fotografije in vse v to stroko spadajoče stvari.

Cene nizke

Na Proseku

priporoča svojo

mirotilnico

ki je preskrbljena z vsem v to stroko spadajočim blagom. — Nadalje se nahaja v zalogi železo, šipe in žblji.

JOSIP ŽIGON, mirotilničar.

Drogerija

GUSTAV MARCO

ulica Giulia št. 20.

Droge, barve, pokostj, petrolej, čepiči, ščetke, mila, parfumi itd. itd.

Zaloga šip in steklenin.

Svetko Hanibal Škerl

trgovec pri Sv. Ivanu priporoča svojo dobroznano

prodajalnico jestvin in pekarno ter lastno izdelane biškote.

Vedno sveže blago. Cene zmerne.

Posebno priporoča kruh, koji tudi pošilja brezplačno na dom.

MALA OZNANILA

V novi prodajalnici jestvin in kolonijal Petra Peternei v ulici Giulia št. 76 le dobite vsakovrstne jestvine kakor: kavo, riž, testenine (napelske), sladkor, turščino in belo moko, naravno maslo, sveče, milo, jedilno obo preve vrste po 36 novc.

— Plago vedno sveže. —

CCCCCCCCCCCCCCCC

Svoji k svojim! Podpisani priporoča svojo zalogo ogija, drva, premoga in drugo razno kurjavo ter petrolej. Pošiljanje na dom, **Josip Muha**, ul. Cavana (uhod ulica Cavazzani št. 3).

CCCCCCCCCCCCCCCC

Podpisani priporoča svojo **NOVO PEKARNO IN SLADČICARNO** pri Sv. Jakobu (ul. ulica 12 (staveni št. 50)). Vedno svež kruh. Pošiljanje na dom. Sprejema naročila in domači kruh v pecivo. Postrežba točna. **Benedikt Subar**

Narodni kolek je vedniti pri upravi „Edinost“

Tomasoni Ulisse Trst slikar-dekorater. Sprejema delo na deželi. Dekoracije sob s papirjem. Slikanje sob in napisov v vseh slogih in na vse načine. Parnarica les in marmor. Barvanje pohištva, polov itd. Vse po zmernih cenah, točno in hitro. — Delavnica: ulica Jga Foscato št. 19.

Iv. Kopač svečar v Gorici priporoča priznano najboljšo in najcenejšo **voščene sveče** — Cenik brezplačno in franko.

Prodajalnica jestvin založeno z vedno svežim blagom 1. vrste kakor: kavo vseh vrst, sladkorja, olja, mila, kisa, testenin, moke, otrobov itd. priporoča svojim rojakom udani **Počkaj Ivan** ul. PETRONIO 2 (vogal ul. S. F.

Fran Macorig trgovina z jestvinami ul. Barriera vecchia 38 Zaloga sladkorja, kave, riža, raznega žita, moke in otrobov. Vino v buteljkah, mineralna voda. Specijaliteta tu inoz. testenine, surovo in kuhano maslo.

Guerino Marcon ulica Tivarnella št. 3 Priporoča svojo zalogo ogija in drva, ki je vedno preskrbljena z najboljšim kranjskim blagom. Prodaja na debelo in drobno. Pošiljanje na dom. — Telefon št. 1664.

Tovarna kisa Bruschina & Hrovath Trst - Riva Grumula 6 Zaloga vinskoga kisa in specijalnih kisov. Konkurenčne cene.

MIRODILNICA Henrik Bonetta ul. Carradori 18 (vogal Jappa) Specijaliteta navadnih in medicinskih drog, barv, pokostj, lakov, ščetk, čepčev, navadnega in parfumskega mila, petroleja, špirita (žestel) za goriti. — Barvili za čiščenje vina.

Nizke cene. Prodaja na debelo in drobno

Nova prodajalnica Romolo Perini zlatar in droguljar Via del Rivo 26 Sprejema popravke, kupuje zlato, srebrno in juvele. Popravlja ure na jamstvo.

Jvan Jančar t. j. h. konces. zobozdravnik TRST ul. Torrente 32 II. n. Delavnica za umetno zobovje. Izvršuje popolno zobovje iz kaučuka ali zlata po francoskem sestavu. Popravke v 2 urah. — Cene zmerne. — Sprejema od 8—6 pop.

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5

NEBLUVANJE PO NAJMODERNEJŠIH ZABTEVAB

KATALOGI BREZPLACNO.

KONSTANTIN RUBINIK

Prodajalnica mrežic, Ulica Stadion 3.

Sprejema prekladanje in čiščenje svetilk na plin ob času selitve. Neprekosljlivo plinovne mrežice. — Vsakovrstni pripadki za razsvetljavo. Naročbe za popolno čiščenje stanovanj.

Žrgovina z manufakturnim blagom

ANTON SANZIN pok. Frana - Barriera vecchia 11.

Velik dohod satena, perkala, batista, pikeja in cebrja. — Blago za ženske obleke, pletene spodnje srajce, moderci, drobnarije. — Bele in barvane srajce za moške, ovratniki, zapestniki; kravate in potrebščina za delavce.

Vse po najnižjih cenah, da se ni bati konkurence.

Utemeljen 1899,

Pod državnim nadzorom.

Prvi zagrebački

Vojno-pripravni zavod

Škola i internat: Berislavićeva ulica št. 12, I. kat.

Ovaj prokušani zavod za naobrazbu jednogodišnjih dobrovoljaca aspiranta

otvara 1. rujna t. g. 6 mjesečni zimski glavni tečaj

Doba 16—20 godina.

Tom institucijom, koja je za mladež od osobite vrijednosti, mogu mladići, koji ma s kog razloga svoje nauke dovršili nisu, bez obzira na predznanje ne samo steč pravo jedno godišnjih dobrovoljaca, nego si i u građanskom staležu osigurati društveni položaj, kao što polučiti i častnički čin. — Sve ove stečevine postale su u naobraženijim krugovima upravo prijemom potrebom, da čovjek u socijalnom životu nešto zastupati može. — Dosadnji sjajni uspjesi savjestne obuke pružaju svakome najsigurnije jamstvo.

U internatu za odu: podpuna opskrba uz vojničko strogo uređenje i zapt.

U svršenom školskom tečaju polučili su vsposobljenje za jednogodišnje dobrovoljce: Klor Vilim iz Beča; Pauletič Ivan iz Pulja; Pavlovič Ante — Križpolja; Murecker Ivan — Luttenberga; Stephan Friedrich — Völkendorfa; Barković Nikola — Friga; Dobrila Marjan — Drage; Broz Mijo — Radoba; Nitseh Vilim — Beča; Krkljuš Rudolf — Zagreba; Holzmann Theodor — Beča; Schiek Maks — Zagreba; Sentinella Antun — Trogira; Banac Ivan — Dubrovnika; Haag Adolf i Wohl Antun — Beča.

Pobije upute, kao što i program sa popisom učenika, koji su ispite položili, daje na zahtjev besplatno

Upis dnevno.

ravnateljstvo zavoda.

Svoji k svojim!

Opozorjamo vsakega varčnega rodoljuba, da edina hrvatska zavarovalna zadruga

„Croatia“

stojeća pod pokroviteljstvom slob. in kralj. glavnega mesta Zagreb sprejmlje vsako vrsto nepremičnin (hiše, gospodarska poslopja, tovarne) ter premičnin (kakor pohištvo, gospodarsko orodje, stroje, živino, žito, slamo, seno, blago v skladiščih ali na prostem itd.) v zavarovanje proti ognju in strelu po najnižjih cenah in z najboljšim jamstvom. — Dolžnost vsakega dobrega Slovana je zavarovati se pri domačem zavodu — že da ne gre denar v tujino.

Vsa zavarovanja sprejema ter daje vsa pojasnila

Podružnica zavarovalne zadruge „Croatia“ - Trst

ULICA TORRE BIANCA 20

Zastopniki za vsako mesto, trg in veče vasi (Primorske, Kranjske, Koroške in Stajerske) se sprejemajo pod ugodnimi pogoji.

Svoji k svojim!

Zaloga

izvozno-marčne (Export-Märzen) in vležane (Lager)

pivo

v sodčeh in v boteljkah, kakor tudi

— kvasa —

iz tovarne Bratov Reininghaus Steinfeld pri Gradcu.

Zaloga Mattonijeve Giesshübler vedno sveže kisle vode

po zmernih cenah

ANTONU DEJAK junior

TRST

Via degli Artisti št. 10.

Zovarna s zalogo pohištva

svetlega in temnega

kakor tudi popolne kuhinje v najmodernejšem slogu po konkurenčnih cenah priporoča

V. Doplicher

ulica Chiozza št. 8 pri tleh (nasproti dvoran „Tersicore“).

ZOBOZDRAVNIK

Univ. Med. Dr. Makso Brilliant v TRSTU

ulica S. Antonio št. 9. II. nadstr.

Izvršuje zadelanje z emajlom, porcelanom srebrnim in zlatom.

I deluje posamezne umetne zobove kakor tudi celo zobovje.

ORDINIRA od 9—12 predp., 3—5. popol

Doge za parkete

hrastove ali jelove prve vrste

prodaja pod jamstvom po tovarniški ceni.

Zaloga lesa - Miclaur ulica Fonderia št. 7

Mejnarnodno spedijsko posredovanje

Caro & Jellinek

Trst ul. Romagna št. 2 Trst.

TELEFON št. 1627

Podružnice: Dunaj, Budapešt in Lvov.

Zastopstva na vseh glavnih trgih tu- in inozemstva.

Se priporoča za preskrbljenje

seljenj se zaprtimi blazinjenimi vozovi za pohištvo toli v mestu koli v tu in inozemstvu.

Pakovanje za prevoz po morju.

Posebno ugodni pogoji za vojaške osebe in

državne uradnike

Posiljatve vsake vrste po stalni nizki prevoznini.

Proračuni brezplačno.

GORISKA LJUDSKA POSOJILNICA

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

v Gorici

Gospoka ulica št. 7., II. nadstr.

v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsakega

če tudi ni član društva in s. obratu-

jejo po 4 1/2 %, ne da bi se odbijal rentni

davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na

menjice po 6 % in na vknjižbe po 5 1/2 %

Urađuje vraki dan od 8. do 12 1/2 ure pop.

razven nedelj in praznikov.

Stanje hranilnih vlog leta 1904 K. 1.485.607:11

posojil „ „ „ 1.573.842:34

glavnih deležev „ „ „ 112.720:—

Postno-bran. račun št. 837:15.

„SANUS“

novi higijenični zobotrebniki

disinfektirani parfemirani

zaprošen patent

se prodajajo povsod.

C. COMINI, Trst Barriera 28

„Slavija“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 31.865.386 80 K. izplačane odškodnine: 82.737.159:57 K. Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države s vsakozni slovansko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12

„SLAVIJA“ sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrti s zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravo, da dividenca.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najakutneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnkoristne namene.